

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z kompetencjami przeprowadzają, na podstawie art. 79 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia⁴ graniczne kontrole sanitarne żywności pochodzenia roślinnego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z państw trzecich i wprowadzanych do obrotu w Polsce. Obowiązkową kontrolą są objęte towary określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie wykazu towarów, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej⁵.

Wyniki granicznych kontroli sanitarnych przeprowadzanych przez organy PIS nie wskazują na niezgodności, które uzasadniałyby konieczność zintensyfikowania kontroli importowanej żywności. Ponadto, dokonywana w tym zakresie na bieżąco ocena ryzyka nie wskazuje na konieczność podejmowania dodatkowych działań wykraczających poza środki przewidziane w obowiązujących przepisach prawa. Działania podejmowane przez organy Inspekcji w odniesieniu do importowanej żywności są obecnie wystarczające.

Natomiast w przypadku, gdy w trakcie granicznej kontroli sanitarnej zostanie stwierdzone, że produkt nie spełnia wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności np. zawiera pozostałości pestycydów lub zanieczyszczenia chemiczne w ilościach przekraczających najwyższe dopuszczalne poziomy, organy PIS podejmują stosowne działania (zgodnie z art. 65-67 rozporządzenia nr 2017/625), aby takie produkty nie zostały dopuszczone do obrotu w Unii Europejskiej. Przesyłki niezgodne są poddawane urzędowemu zatrzymaniu i w zależności od stwierdzonego ryzyka podlegają zniszczeniu, są odsyłane do nadawcy w kraju trzecim, są poddawane szczególnemu traktowaniu w celu zapewnienia zgodności z przepisami lub mogą być przeznaczone na inne cele (np. przemysłowe).

Dla wyjaśnienia należy wskazać, że kontrole organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzane są w zakresie bezpieczeństwa żywności i dotyczą wyłącznie środków spożywczych pochodzenia roślinnego, przywożonych z państw trzecich i odprawianych w Polsce. Kontrole te dotyczą produktów, które są deklarowane na cele spożywcze i są wprowadzane do obrotu z takim przeznaczeniem.

Graniczną kontrolą sanitarną mogą być objęte również towary niewymienione w ww. wykazie w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia, że towar nie spełnia wymagań zdrowotnych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93⁶.

Graniczne kontrole sanitarne żywności odbywają się zgodnie z przepisami art. 79-84 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przepisami art. 43-46 oraz 65-72 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego (...)⁷.

⁴ Dz. U. z 2023 poz. 1448, ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 272, poz. 1612, dalej: „ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia”.

⁶ Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30.

⁷ Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1.

Graniczne kontrole sanitarne towarów odbywają się rutynowo i są przeprowadzane na przejściach granicznych przez państwowych granicznych inspektorów sanitarnych oraz w miejscach przeznaczenia towarów, siedzibie importera, albo odbiorcy towarów, przez państwowych powiatowych lub państwowych granicznych inspektorów sanitarnych. W trakcie kontroli granicznej organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawdza dokumentację przesyłki, może zostać przeprowadzona także kontrola identyfikacyjna oraz bezpośrednia, w tym oględziny towaru i pobranie próbek do badań laboratoryjnych. Kontrole te mają na celu sprawdzenie, czy przywożone z państw trzecich środki spożywcze spełniają wymagania obowiązujące w Unii Europejskiej, w tym w Polsce. Dotyczy to wszystkich produktów przywożonych z państw trzecich.

Podczas kontroli dokumentacji sprawdzany jest w szczególności wniosek o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej, dokumenty handlowe i identyfikujące daną partię towaru oraz inne dokumenty. Każdorazowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej żądają przedłożenia przez importera dokumentów potwierdzających bezpieczeństwo, w tym wyników badań laboratoryjnych, a w przypadku ich braku lub wątpliwości, co do bezpieczeństwa danego towaru, czy stanu higienicznego środka transportu, pobierane są próbki do badań laboratoryjnych. Z tego względu kontrola graniczna opiera się na kontroli dokumentacji, a ocena partii towaru i pobieranie próbek do badań zależy od oceny ryzyka w uzasadnionych sytuacjach. Badania laboratoryjne pobranych próbek przeprowadzane są w laboratoriach akredytowanych Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Po przeprowadzonej kontroli z wynikiem pozytywnym właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydaje świadectwo stwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych przez kontrolowane towary. Na jego podstawie organy celne nadają dopuszczalne przeznaczenie celne.

Ponadto, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia przeprowadzają rutynowe kontrole w produkcji i obrocie żywnością w celu sprawdzenia przestrzegania wymagań dotyczących bezpieczeństwa żywności, a także przestrzegania wymagań higienicznych dotyczących m.in. warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży. Kontrole podmiotów przeprowadza się zgodnie z terminami, rodzajami i zakresami, przyjętymi w harmonogramach kontroli, a ich częstotliwość zależy od oceny ryzyka dotyczącego m.in. rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, rodzaju produktów i stosowanych procesów.

W celu kontroli poziomów zanieczyszczeń i substancji niepożądanych w żywności w Głównym Inspektoracie Sanitarnym sporządza się corocznie we współpracy z instytutami naukowo-badawczymi „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu” dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach realizacji planu organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobierają do badań laboratoryjnych środki spożywcze znajdujące się w obrocie – produkty pochodzenia krajowego, z innych krajów Unii Europejskiej oraz z importu z krajów trzecich. Próbki pobierane są z obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach przemysłu spożywczego i zakładach żywienia

zbiorowego, a w przypadku produktów z importu również na granicy. W zależności od rodzaju produktu środki spożywcze badane są m.in. w kierunkach: pozostałości pestycydów, metale szkodliwe dla zdrowia, zanieczyszczenia mikrobiologiczne, azotany, mikotoksyny, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), GMO, napromienianie, substancje dodatkowe i inne.

Niezależnie od kontroli planowanych, w każdym przypadku zgłoszenia do terenowo właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej (do powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej) zastrzeżeń lub nieprawidłowości zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka dotyczących danego środka spożywczego przeprowadzana jest tzw. kontrola interwencyjna i podejmowane są niezwłocznie działania w celu wyeliminowania tego zagrożenia i usunięcia niezgodności poprzez zabezpieczenie kwestionowanego produktu i/lub wycofanie go z obrotu. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej mają możliwość przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego kierując się zasadą traceability (prześledzenie drogi produktu wstecz).

W przypadku potwierdzenia nieprawidłowości przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność karną lub pieniężną zgodnie z przepisami działu VIII ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. W związku z tym każdorazowo w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia niezgodności dotyczącej działalności poszczególnych podmiotów lub w zakresie bezpieczeństwa produktów wprowadzanych lub znajdujących się w obrocie konsumenci oraz inni uczestnicy rynku mają możliwość przekazywania informacji w tym zakresie do właściwych terenowo organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Na tej podstawie organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują odpowiednie działania w celu wyeliminowania nieuczciwych praktyk przedsiębiorców oraz stwierdzonych niezgodności.

Zgodnie z generalną i podstawową zasadą prawa żywnościowego, która obowiązuje podmioty działające na rynku spożywczym, w tym importerów - żywność znajdująca się w obrocie nie może być niebezpieczna dla zdrowia i życia człowieka, a odpowiedzialność za jej bezpieczeństwo ponosi przedsiębiorca. Wynika to z art. 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁸. Oznacza to, że każdy środek spożywczy musi być bezpieczny dla zdrowia konsumentów oraz powinien spełniać wymagania zdrowotne określone w przepisach prawa żywnościowego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Paweł Grzesiowski
Główny Inspektor Sanitarny

/dokument podpisany elektronicznie/

⁸ Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463

Klauzula informacyjna Głównego Inspektora Sanitarnego z siedzibą w Warszawie dla interesantów (petentów) i uczestników postępowania administracyjnego

1. W celu realizacji wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych, w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.) – dalej: „**RODO**”, **Główny Inspektor Sanitarny z siedzibą w Warszawie** informuje, że jest administratorem Pani/Pana danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 7) RODO.
2. Z Głównym Inspektorem Sanitarnym z siedzibą w Warszawie (ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa) – dalej: „**Administrator**”, można skontaktować się:
 - a. drogą tradycyjną, kierując korespondencję na adres: Główny Inspektorat Sanitarny, ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa,
 - b. drogą elektroniczną, kierując wiadomość poczty elektronicznej na adres: inspektorat@sanepid.gov.pl
 - c. telefonicznie, pod numerem (+48) 22 34 53 300,
 - d. za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej eDoręczeń: AE: PL-72760-97472-ESGVB-36
3. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych oraz realizacją praw z tym związanych:
 - a. drogą elektroniczną, kierując wiadomość poczty elektronicznej na adres: iod@sanepid.gov.pl
 - b. drogą tradycyjną, kierując korespondencję na adres: Główny Inspektorat Sanitarny, ul. Targowa 65, 03729 Warszawa (z dopiskiem: „*Inspektor Ochrony Danych*”).
4. Pani/Pana dane osobowe, w zależności w jakiej roli Pani/Pan występuje (składający: wniosek/skargę/ petycję, uczestnik postępowania) mogą być przez Administratora przetwarzane w celach następujących i w oparciu o następujące podstawy prawne:
 - a. w celu rozpatrzenia petycji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach i wypełniania obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,
 - b. w celu rozpatrzenia skargi lub wniosku zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,
 - c. w celu rozpatrzenia wniosku o udzielenie dostępu do informacji publicznej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) RODO,
 - d. w celu realizacji zadań z zakresu administracji publicznej tj. prowadzenia postępowań administracyjnych, w tym przekazywania informacji, wezwań, przeprowadzania kontroli, czynności sprawdzających, przesłuchań, udostępniania akt, przeprowadzania dowodów w sprawie, wydawania decyzji i postanowień w

- oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. c) i e) RODO oraz art. 9 ust. 2 lit g) RODO,
- e. w celu prowadzenia korespondencji, w tym bieżącej komunikacji związanej ze sprawą, która Pani/Pana dotyczy, co stanowi prawnie uzasadniony interes Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. f) RODO,
 - f. w celu podejmowania obrony przed roszczeniami lub dochodzenia roszczeń, co stanowi realizację prawnie uzasadnionych interesów Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. f) RODO),
 - g. w celu przechowywania danych dla celów archiwizacyjnych, w tym na potrzeby podejmowania obrony przed potencjalnymi roszczeniami oraz na potrzeby wykazywania prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych spoczywających na Administratorze, co stanowi realizację prawnie uzasadnionego interesu Administratora – podstawa prawna przetwarzania: art. 6 ust. 1 lit. f) oraz art. 9 ust. 2 lit. f) RODO.
5. Odbiorcami danych osobowych mogą być podmioty współpracujące, w tym realizujące na rzecz Administratora lub Skarbu Państwa-Głównego Inspektoratu Sanitarnego usługi, w szczególności usługi techniczne i organizacyjne (np. doradcy, audytorzy, podmioty świadczące usługi IT, usługi serwisowe) oraz podmioty uprawnione do ich otrzymania na podstawie przepisów prawa.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane:
- a. przez czas wykonywania przez Administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa,
 - b. przez okres niezbędny do udokumentowania przez Administratora przed organami administracji publicznej, w tym organem nadzoru w zakresie ochrony danych osobowych, prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych na Administratorze spoczywających,
 - c. w celach archiwizacyjnych, w tym na potrzeby podejmowania obrony przed potencjalnymi roszczeniami oraz gdy dotyczy to historii prowadzonej korespondencji i udzielanych odpowiedzi na zgłaszane zapytania – nie dłużej niż przez wynikający z przepisów kodeksu cywilnego okres przedawnienia roszczeń i przez okres niezbędny do udokumentowania przez Administratora przed organami administracji publicznej prawidłowości spełnienia obowiązków prawnych na nim spoczywających,
 - d. w celach prowadzenia korespondencji – przez czas realizacji przez Administratora takich działań lub do czasu złożenia sprzeciwu wobec przetwarzania danych lub do momentu stwierdzenia dezaktualizacji danych.
7. Posiada Pani/Pan prawo do żądania od Administratora dostępu do treści swoich danych, prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, na zasadach i w przypadkach przewidzianych w przepisach RODO.
8. W przypadku, gdy podstawą przetwarzania danych osobowych jest realizacja przez Administratora prawnie uzasadnionych interesów (o których mowa powyżej), na

zasadach i w przypadkach przewidzianych w przepisach RODO przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia do Administratora w dowolnym momencie sprzeciwu wobec przetwarzania danych z przyczyn związanych z Pani/Pana szczególną sytuacją.

9. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy RODO.
10. Podanie danych osobowych w celach:
 - a. wynikających z przepisów prawa jest obligatoryjne na podstawie przepisów prawa,
 - b. w pozostałych przypadkach jest dobrowolne jednakże niezbędne do udzielenia odpowiedzi na Pani/Pani wniosek/petycję/skargę/zapytanie.
11. Dane osobowe nie są przetwarzane w sposób zautomatyzowany, który jednocześnie mógłby prowadzić do podejmowania wobec Pani/Pana decyzji wywołującej skutki prawne lub w podobny sposób istotnie wpływać na Pani/Pana sytuację.
12. Dane osobowe nie są przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy tj. do państwa trzeciego ani organizacji międzynarodowej w rozumieniu RODO.